

6. DERS

Siyer'in Evrensel Mesajı

﴿قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۖ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ﴾

“De ki: ‘Ey insanlar! Şüphesiz ben, yer ve göklerin hükümrânlığı kendisine ait olan Allah’ın hepinize gönderdiği peygamberiyim. O’ndan başka hiçbir ilâh yoktur. O, diriltir ve öldürür.’ O hâlde, Allah’a ve O’nun sözlerine inanan Resûlü’ne, o ümmî peygambere iman edin ve ona uyun ki doğru yolu bulasınız.”

(Araf Sûresi, 7/158)

HİRA

- Hz. Peygamber’in (sas) hayatı evrensel mesajlar taşımaktadır? Nasıl?
- “Peygamber size ne verdiyse onu alın, size neyi yasakladıysa ondan da sakının.” ayeti bir Müslüman için ne ifade etmeli?
- “Dikkat edin! Bana Kur’an ve onunla birlikte onun misli de verildi.” diyen Efendimiz’in bu sözünün anlamı nedir?
- “Ebû Leheb ölmedi, Ebû Cehil kıtalar dolaşıyor!” Doğru mu? Nasıl?
- “Ortada rivayeti çok, ama riayeti oldukça az.” Ne demektir?

SİYER’İ SADECE BİR TARİH OLARAK DEĞİL,
BUGÜNÜ VE YARINI ANLATAN ÖNEMLİ BİR KAYNAK
OLARAK OKUMALIYIZ

Kur’an’ı Kerim’in mesajı nasıl evrensel bir nitelik taşıyorsa, o Kur’an’ın hayattaki pratik karşılığı olan Hz. Peygamber’in(sas) hayatı da evrensel bir nitelik taşımaktadır. Efendimiz’in (sas) yirmi üç yıl boyunca kayıt altına alınan sözleri, ortaya koyduğu fiilleri, yanında yapılınc sessiz kalıp tasdik ettiği takrirleri; kısacası O’na ait olan ne varsa, yalnızca o günün dünyasında o ilk muhataplara söylenmiş, sadece onları bağlayan/ilgilendiren mesajlar değil; bunun yanında onlar, zamanlar ve mekânlar üstü bir özelliğe sahip evrensel nebevî miraslardır. Hatta o günün dünyasında ortaya konan bazı şeyler, sonrakilere ulaştırılması için o ilk muhataplara emanet edilmişti. Böyle olduğu için Efendimiz (sas) bir gün şöyle buyuracaktı: ***“Benden bir şey işitip, onu aynen işittiği gibi başkalarına ulaştırın kimsenin Allah yüzünü ağartsın/ak etsin. Kendisine bilgi ulaştırılan nice insan vardır ki, o bilgiyi,***

bizzat işiten kimseden daha iyi anlar ve korur.¹ Bu uyarılardan dolayı ilk nesil olan Sahâbe, Efendimiz'in (sas) dünyasına dair ne varsa, büyük bir kısmını kendilerinden sonra gelen tabiîn nesline aktarmışlardır. Çünkü onlar çok iyi biliyorlardı ki, Resûlullah'ın hayatına dair olan mesajlar, ileride ortaya çıkacak olan her türlü sorunun en önemli çaresi ve sıkıntıların giderilmesinin en önemli vesiledir. Bu hakikati bizzat onlara öğreten Kur'an ve Hz. Peygamber'di.

Bu konuda Kur'an diyordu ki: **“Allah'ın, (fethedilen) toprakların halkından Peygamberine verdiği ganimetler, Allah, Peygamber, yakınları, yetimler, yoksullar ve yolda kalmışlar içindir. Böylece o mallar, içinizden yalnız zenginler arasında dolaşan bir devlet(sermaye) olmasın. Peygamber size ne verdiyse onu alın, size neyi yasakladıysa ondan da sakının. Allah'tan korkun. Çünkü Allah'ın azabı çetindir.”**² Ayetle ganimetler ekseninde peygamberin yetkisine dair inananların dikkatleri bir nokta üzerine çekilir, sonra genel bir ifade ile **“O size ne verdiyse onu alın ve neyi yasakladıysa ondan da sakının”** denilmektedir. Hz. Peygamber'in (sas), Müslümanlara verdiği, tebliği ettiği hakikatler sadece mutlak vahiy olan Allah'ın kitabı değildi. O kitap ile birlikte onun nasıl uygulanacağını, nasıl hayata taşınacağını gösteren bir nevi *“yaşayan vahiy”* diyebileceğimiz Sünnet'i de, ümmete emanet edilmişti. Bundan dolayı Efendimiz (sas): **“Dikkat edin! Bana Kur'an ve onunla birlikte onun bir misli de verildi.”**³ diyerek, bu hususa da dikkatleri çekmişti.

Yine hatırlanacağı üzere Efendimiz (sas) fakîh sahâbî Muaz b. Cebel'i Yemen'e vali ve kadı olarak gönderirken, karşılaşacağı sorunları nasıl çözeceğine dair sorduğu sorulara, ondan ikinci kaynak olarak Sünnet'i duymasından çok memnun olmuştu. Kaynaklarımız bu konuşmayı şöyle aktarırlar: Efendimiz (sas) bir gün sabah namazından sonra cemaate dönerek, **“İçinizden hanginiz Yemen'e (kadı olarak) gider?”** buyurdu. Hz. Ebû Bekir, “Ben giderim, yâ Resûlullah!” dedi. Peygamber Efendimiz hiç bir cevap vermeyip sustu. Az sonra tekrar, **“Hanginiz Yemen'e gider?”** diye sordu. Bu sefer Hz. Ömer ayağa kalktı, “Ben giderim, yâ Resûlullah” dedi. Peygamber Efendimiz, Hz. Ömer'e de cevap vermeyip sustu. Bir müddet bekledikten sonra tekrar, **“İçinizden Yemen'e kim gider?”** diye sordu. Bu sefer Muaz bin Cebel kalkıp, “Ben giderim, yâ Resûlullah” dedi. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz (sas) :**“Ey Muaz! Bu vazife senindir”** buyurdu. O sırada Yemen üç valiliğe ayrılmıştı. Hz. Muaz bu valiliklerin en büyüğü olan Cened bölgesinin valiliğine tayin edilmişti. Orada kadılık yapacak, halka İslamiyet'i, Kur'an-ı Kerim okumayı öğretecek, o bölgede tahsil edilen zekât ve sadakaları da vazifelilerden teslim alacaktı. Hz. Muaz, Medine'den ayrılacağı sırada Peygamber Efendimiz ona, **“Sana halli/hüküm verilmesi için herhangi bir dava getirildiği zaman nasıl ve neye göre hüküm vereceksin?”** diye sordu. Hz. Muaz, “Allah'ın kitabındaki hükümlerle hüküm veririm.” dedi. Resûl-i Ekrem Efendimiz, **“Eğer Allah'ın kitabında onunla ilgili bir hüküm bulamazsan neye göre hüküm vereceksin?”** diye sordu. Hz. Muaz, “Resûlullah'ın Sünneti'ne göre hüküm veririm.” dedi. Resûl-i Ekrem Efendimiz bu sefer, **“Resûlullah'ın Sünneti'nde de onunla ilgili bir hüküm**

¹ Tirmizî, İlim, 7; Ebû Davud, İlim, 10; İbni Mâce, Mukaddime, 18

² Haşr Sûresi, 59/7

³ Tirmizî, İlim, 10; Ebû Davud, İmare, 33; İbn Mace, Mukaddime, 2

bulamazsan, ne yaparsın?” diye sordu. Hz. Muaz, “O zaman, kendi görüşüme göre içtihad eder, hüküm veririm.” dedi. Resûl-i Ekrem Efendimiz bundan son derece memnun oldu. Bu memnuniyetini şöyle ifade etti: ***“Allah’a hamdolsun ki, Resûlullah’ın elçisini, Resûlullah’ın razı olduğu şeye muvaffak kıldı.”***⁴

Hz. Muaz’ın, Efendimiz’e (sas) söylediği ve Efendimiz’in memnun olduğu bu cevap, o günden sonra tüm Sahâbe’nin de takip ettiği bir yol oldu. Efendimiz’in vefatından sonra Sahâbe, karşılaştığı tüm sorunların çözümü için: *“Bununla alakalı hüküm, Allah’ın kitabında ve Resulü’nün Sünneti’nde var mı?”* diye baktı ve bu yöntem ile bulduğu çözümleri tatbik etti. Hz. Ebû Bekir döneminde irtidat ve isyan hareketlerinde karşılaşılan yeni durumlar başta olmak üzere, fethedilen beldelerdeki sorunlar, farklı durumları olan muhataplar, karşılaşılan haller, hep bu adım ile çözüme kavuşturuldu. Şu hakikati çok net bir şekilde ortaya koyabiliriz ki, İslam’ın mensupları halifeler dönemi ile birlikte o çağın çok büyük medeniyetleri ve kültürleri ile karşılaştılar, aralarında birçok mesele üzerinde konuşmalar oldu ve işin neticesinde onların büyük bir kısmını ikna ederek İslam’ın mesajları ile tanıştırdılar. Onlar, yeni karşılaştıkları o muhataplar karşısında hiçbir zaman aciz kalmadılar, çözüm bekleyen sorunlara karşı en küçük bir sıkıntı çekmediler. Müslümanlar, ne Persler, ne Rumlar, ne Kıptiler, ne de Hicaz dışındaki Araplar karşısında, *“Biz bu sorunu çözemeyiz, bu bizim altından kalkabileceğimiz bir sorun değil “* ifadelerini dile getiren bir acziyetin içine düşmediler. O günkü şartlar içerisinde Sahâbe ve Tabiîn nesli İran’dan Orta Asya’ya, Irak’tan Afganistan’a, Yemen’den Anadolu’ya, Ürdün’den Filistin’e, Mısır’dan Afrika’nın ta içlerine; her nereye gittiyse, ihtiyaçlara göre muhataplarına söyleyecek sözleri ve sorunları çözecek, dertlere derman olabilecek halleri oldu. Onlar, Asr-ı Saadet’ten ilham alarak bastıkları toprakları da o iklime dönüştürmeye gayret ettiler. Çünkü o ilk muhataplar, Hz. Peygamber’in (sas) miras bıraktığı değerlerin evrensel bir nitelikte olduğunu çok iyi kavramış, yaşadıkları hayatın tarihte kalmaması adına ortaya bir çaba koymuş, yetiştirdikleri talebelere de bu bilinci aşlamaya çalışmışlardı.

Onların bu tavır ve duruşları kendilerinden sonraki Müslümanlara örnek olmalıdır. Müslümanlar şunu çok iyi kavramalıdır ki: Hz. Peygamber’in (sas) ve Sahâbe neslinin hayatları sadece tarihi bir malumat veya menkıbeler derlemesi değildir. Hiçbir zaman o güzide neslin hayatlarına böyle bakılmamalı ve bu şekil bir okuma yapılmamalıdır. O hayatlar, bugünlerimizi ve yarınlarımızı ihya ve inşa etmek için her an başvurulması gereken en temel kaynaklardır. Eğer, bizler böyle bir bilinç ile siyer eserlerini okursak, Efendimiz’in o bereketli hayatından çok daha fazla istifade edecek, hepsinden önemlisi bugün karşımızda sorun olarak duran nice meselelere, o günün dünyasında yaşanmış bazı hadiseler üzerinden çözümler bulacak ve aradan geçen onca zamana rağmen sanki bugünlere has söylenmiş sözler gibi onları dertlerimize derman kılacağız.

Mesela bizler, Peygamberimiz’in (sas) yetim olarak önce dedesi Abdülmuttalib’in, sonra amcası Ebû Talib’in yanında kalmasını tarihi bir bilginin dışında, başkaları ile bir arada yaşamanın ve başkalarına yaslanmadan ayakta kalabilmenin yollarını öğrenme maksadı ile

⁴ İbn Sa’d, *Tabakât*, c. 3, s. 584; Ahmed b. Hanbel, *el-Müsned*, c. 5, s. 230

okuduğumuzda, istifademiz çok farklı olacaktır. Böyle bir okuma, Efendimiz'in nübüvvet öncesi hayatından bile bugünün dünyasına önemli izler taşımamızı sağlayacaktır.

Yine, Efendimiz'in (sas) nübüvvet öncesi Hz. Hatice ile olan ticari münasebeti, yaptığı ticari seferleri ve o dönem zarfında *Mekke*'de ticaret adına attığı adımları, sadece tarihi bir malumat olarak değil, ideal bir tüccarın vasıflarını tespit etme maksadı ile okursak, o tablolarda bize çok şeyler söyleyecektir. Bu tarz bir okuma, nübüvvetin gelişi ile birlikte ortaya çıkan hadiseler üzerinde yapılırsa, ortaya çıkan sonuçlar/çözümler bizleri çok daha farklı bir boyuta taşıyacaktır.

Örneğin, Efendimiz'in *Hira Dağı*'ndaki arayış süreci, varlık sancısı ve hakikate varma ızdırabını çekmek olarak okunsa; *Dârü'l-Erkâm*, ta'lim ve terbiyenin işin başında hangi usûl, üslup ve müfredat üzerine yürüdüğünü anlama maksadı ile okunsa; *Şib-i Ebî Talib Muhasarası*, yokluk, fakirlik, bela ve musibetlere karşı "Nasıl tavır takınılmalı?" sorusuna cevap bulma adına okunsa; *İsra* ve *Miraç*, mükâfat ve yücelme; *Akabe*, biat, sadakat ve çaba; *Sevr*, tedbir ve tevekkül dengesini kurma; *Hicret*, yol ve yolculuk adabını öğrenme arayışı içinde okunsa, Siyer nasıl sadece bir *tarih* (geçmiş malumât yığını) olarak kalabilir ki?

Böyle bir okuma, *Medine*'de kurulan İslam devletinin bir model olduğunu, İslam devleti denilen sistemin hangi esaslar üzerine kurulduğunu, öyleyse bugün etrafımızda var olan ve kendilerini İslam devleti diye lanse eden yapıların gerçekte öyle olup olmadığını anlayacağımız bir kıstasa, bir mihenk taşına dönüşür.

Böyle bir okumada, *muâhatın*/kardeşliğin bitmediğini, Ensar-Muhacir kardeşliğinin sadece o günün dünyasında o ilk muhataplara has bir durum olmadığını, bugünde aynıısının yapılması gerektiğini ve bunun nasıl olacağını gösteren bir örneğe dönüşür.

Böyle bir okuma, *Suffa Mektebi*'nin, sadece o günün dünyasında fakir Sahabîlerin sığındıkları, günümüz tabiriyle söylersek "*sığınma evi*" benzeri bir yer olmaktan çıkaracak; ilim tahsilinin, yoluna ve yordamına dair ortaya örneklikler koyan, bu alanın nebevî yönteminin ne olduğunu öğreten, özellikle kabiliyet ve mizaçlara göre insan unsurunun değerlendirilmesini anlayacağımız *model* bir eğitim kurumuna dönüştürecek.

Böyle bir okumayla, Peygamberimiz'in hayatındaki savaşları, sadece kılıç ekseninde anlatmaktan bizi kurtaracak, her bir savaşı bir medreseye dönüştürecek, satır aralarında tarihi bir malumatmış gibi anlaşılan nice tablonun, bugün 21. asırda karşımızda duran onlarca meselenin çözümü noktasında bir ilaca dönüşür.

Yine böyle bir okuma, Hicretin 6. yılında Mekkelilerle yapılan barış antlaşması olan *Hudeybiye Sulhu*'nu, devletlerarası hukuku tanzim etme adına bir örneğe, bir yıl sonra yapılan *Kaza Umresi*'ni tevazu ve izzet dengesini kurma adına bir modele, Yahudilerle yapılan en büyük savaş olan *Hayber Gazvesi*'ni savaş ve mücadele yöntemlerini öğrenebileceğimiz bir imkâna, bir zorluk seferi olan *Tebûk Gazvesi*'ni ise infak ve sadaka ahlakını kavrayabileceğimiz bir misale dönüştürür.

O günün dünyasındaki hadiseler, bu tarz bir okumayı gerektirdiği gibi, ilgili kişiler/örnek şahsiyetler için de ayrıca böyle bir okuma gerekmektedir. Nasıl ki, Kur'an'ın anlattığı şahsiyetler, sadece yaşadıkları zaman ve zeminle sınırlı değilse, Hz. Peygamber dönemindeki şahsiyetler de sadece Miladî 6. asır ile sınırlı değildir. Her ne kadar Kur'an, Hz. Peygamber'in

çağdaşları içerisinde tek bir Müslüman'ı ⁵ve tek bir Kâfir'i ⁶ismi ile sınırlı ifadelerle anmışsa da, onlarca ayet o günün Müslümanları olan Sahâbe hakkında ve yine onlarca ayet o günün inkârcıları olan Ebû Cehil, Utbe b. Rebia, Âs b. Vail, Velid b. Utbe, Ebû'l-Buhturi b. Hişam, Mut'im b. Adîy, Velid b. Muğire ve diğerleri hakkında nazil olmuştur. Kur'an isim vermeden onlarca şahsiyetten bahisler açmış, onların özelliklerini anlatmıştır. Buradan da anlaşıldığı gibi, Kur'an içerisinde bazen açıkça, bazen isim verilmeden zikredilen, Firavun, Nemrud, Bel'am, Haman, Karun, Samiri ve diğerleri sadece yaşadıkları döneme has isimler değillerdi. Bu isimler ibret nazarı ile okunması gereken ve ders alınması gereken prototiplerdi. Bu zalimlerin karşısında duran, Hz. Musa, Hz. Harun, Hz. İbrahim, Hz. Yakup, Hz. Yusuf, Hz. Zekeriya, Hz. İsa ve diğerleri de sadece o güne has ideal tavırları takınan kimseler değil, ortaya koydukları güzel tavırlardan dolayı örnek alınması gereken model şahsiyetlerdi.

Hz. Peygamber (sas) dönemindeki isimlerin de aynen böyle anlaşılması gerekir. O dönemde yaşayan, İslam'a düşmanca tavırlar takınan ve küfür üzere ölen nice isimler, birer prototipti. Hiç kimse Ebû Leheb'in, Ebû Cehil'in, Âs b. Vail'in, Velid b. Muğire'nin ve diğerlerinin sadece birer tarihi şahsiyet olduğunu iddia edemez. Bugün de adları, renkleri ve dilleri birbirine uymasa da, aynı tavırları gösteren onlarca isim etrafımızda vardır. Şairin dediği gibi, "*Ebû Leheb ölmedi, Ebû Cehil kıtalar dolaşiyor!*" El-Hak, bu böyledir. On dört asır önce yaşamış bu ibret şahısları aratmayacak tarzda İslam'ın sesini ve sedasını kısmaya çalışan, Müslümanlara yaşadıkları topraklar üzerinde her türlü zulmü, işkenceyi, baskıyı, hatta öldürmeyi reva gören çağın Ebû Lehepleri, Ebû Cehilleri hiçbir zaman eksik olmayacaklardır. Bizler Siyer'in sayfaları içerisinde o günkü hakkın sesini kısmaya çalışanların toplandıkları yer olan *Dârü'n-Nedve*'de neler konuştuklarını okuyunca, o rivayetleri orada bırakmayacak, sadece tarihi bir malumat olarak görmeyecek, bugünün İslam düşmanlarının da aynı şeyleri konuştuklarını, aynı planları yaptıklarını unutmayacağız. Örnek olması için somut bir misal vermek gerekirse, o günün dünyasında hakkın sesini kısmak için, toplantılar tertipleyen, insanlara cezbedecek bir üslup ile hikâyeler okuyan, müzik eşliğinde tiyatroya benzer canlandırmalar yaparak, Mekkelileri Kur'an dinlemekten alıkoymaya çalışan Nadr b. Hâris⁷ ile bugünkü televizyon dizileri arasında ne fark var? O gün Kur'an'ın sesi Mekkelilere ulaşmaması için ellerine aldıkları sopalarla tenekeler vuran, gürültü çıkararak, hakkın sesini bastırmaya çalışanlar ile bugün aynı yöntemi uygulayanlar arasında ne fark var? Bugünkülerin ellerindeki tenekelerin farklı bir formata (modern zamanın gündem saptıran eğlence araçlarına) dönüşmüş olması işin özünü değiştirir mi?

Batıl cephede bunlar olurken, hak cephesindeki örneklerin de yaşatılması gerektiğini unutmamamız gerekir. O günkü dünyanın örnek şahsiyetleri olan Sahabî efendilerimiz de

⁵ Kur'an'ın adını andığı tek sahabî, Zeyd b. Harise'dir. Bkz: Ahzab Sûresi, 33/37

⁶ Adını andığı tek kafir ise Efendimiz'in amcası Ebû Leheb'tir. Bkz: Tebbet Sûresi, 111/1

⁷ Nadr b. Hâris, Asr-ı Saadet'te yaşamış azılı İslam düşmanlarından biridir. Onun İslam ile olan mücadelesi, Mekke toplumunu yönlendirme noktasında ortaya koyduğu tavırlar, birkaç Kur'an ayetinin naziline sebep olmuştur. (Enfal Sûresi, 8/31; Nahl Sûresi, 16/103; Mutaffifin Sûresi, 83/13; vs.) İlk günden Bedir Gazvesi'ne müşriklerin saflarında gelinceye kadar düşmanlığından hiç taviz vermeyen Nadr b. Hâris, Bedir'de esir olarak alınmış, *Safra* denilen mevkiye gelince, Hz. Peygamber'in emri ile Hz. Ali tarafından öldürülmüştür. Hakkında daha fazla bilgi için bkz: İbn Sa'd, *Tabakât*, c. 1, s. 165, 201, 228; c. 2, s. 15, 18; İbn Habib, *el-Muhabbar*, s. 160, 161; Aycan İrfan, *TDV, İslam Ansiklopedisi*, c. 32, s. 280, 281.

bugünün dünyasında yaşatılmalı, o örneklikler aynı canlılıkta bugünlere taşınmalıdır. Sadece isimlerinin evlatlara verilmesi yoluyla taşınması yetmez, ahlaklarının, mücadelelerinin, aşk ve sevdalarının, cihad ve şehadet özelemlerinin de taşınması gerekir.

Bizler Siyer sayfaları içerisinde geçen bu örnek şahsiyetleri hep tarihe hapsederek okuduğumuz için çoğu zaman onların büyüklüklerini ikrar etme dışında bir adım atmıyor, hayranlık duyuyor, ama hayranlık duyduğumuz o sahneleri yaşama adına ortaya bir gayret koymuyoruz. Koymadığımız için, Hz. Ebû Bekir'i anlatan çok ama onun gibi sıdk/doğruluk ve sadakat abidesi olan az, Hz. Ömer'i anlatan çok, ama onun gibi adaleti ortaya koyan az, Hz. Osman'ı anlatan çok ama onun gibi hayâyı, edebi ve iffeti ortaya koyan az, Hz. Ali'yi anlatan çok ama onun gibi ilmi, cesareti, hakkaniyeti ve istikameti ortaya koyan az. Hz. Hatice'yi anlatan çok ama onun gibi fedakârlığı ve vefayı ortaya koyan az, Hz. Aişe'yi anlatan çok ama onun gibi ilim ve vakarı ortaya koyan az. *Rivayeti ortaya koyan çok, ama riayeti ortaya koyan az.* Bu da söz israfına sebep oluyor, konuşup da yapmayınca bereket olmuyor, böyle olduğu içinde çağın Ebû Cehillerinin ve Ebû Leheblerinin karşısı boş kalıyor, onlar da istedikleri gibi bu dünyayı yönlendiriyor...

İşte bundan dolayı bizim artık Siyer kitaplarını, Sahâbe hakkında bize bilgiler veren tarih ve Tabakât eserlerini sadece birer tarih kitabı olarak okumaktan vazgeçip, bugünümüzü ve yarınımızı anlatan kaynaklar olarak okumalı ve onlardan ilham alarak güzellikleri üretmenin, o günkü dünyanın menfi tarafında yer alanların yanlış ve kötülüklerini ibret nazarı ile okuyup, bundan kaçınmanın yollarını aramalıyız.

DÂRÜ'L-ERKÂM

- Sahâbe efendilerimiz yeni karşılaştıkları din, kültür, medeniyet ve muhataplar karşısında hiçbir zaman aciz kalmadılar. Bunun nedenleri nelerdir?
- Hz. Peygamber (sas): “Benden bir şey işitip, onu aynen işittiği gibi başkalarına ulaştıran kimsenin Allah yüzünü ağartsın/ak etsin.” demesine rağmen, neden birileri hadis rivayeti hakkında olumsuz kanaatler dile getirirler?
- Yemen'e vali/kadı olarak gönderilen Muaz b. Cebel'in sözleri neden Peygamberimizi oldukça memnun etmiştir? Onun sözleri çerçevesinde Kitap, Sünnet, İctihad kavramları nasıl anlaşılmalıdır?
- Dârü'l-Erkâm'ın, ta'lim ve terbiyenin işin başında hangi usûl, üslup ve müfredat üzerine yürüdüğünü, Suffa Mektebi'nin ise ilim tahsilinde işin yol ve yordamını kavrama maksadı ile ortaya koydukları örneklikleri nelerdir?
- Kur'an'ın anlattığı şahsiyetler, nasıl ki, sadece yaşadıkları zaman ve zeminle sınırlı değilse, Hz. Peygamber dönemindeki, şahsiyetlerde sadece Miladî 6. asır ile sınırlı değildir.” Nasıl?

SUFFA

- **“PEYGAMBER (SAS) SİZE NE VERDİYSE ONU ALIN, SİZİ NEYDEN YASAKLADIYSA DA ONDAN SAKININ”** DİYEN, RABBİNİN EMRİNİ DUY Kİ; ŞÜPHELERE KAPI AÇMAYASIN,

ALLAH'IN RESULÜ'NDEN NE GELMİŞSE KAYITSIZ VE ŞARTSIZ BİR ŞEKİLDE TESLİM OLAN MÜSLÜMAN OLABİLESİN.

- **“BENDEN BİR ŞEY İŞİTİP, ONU AYNEN İŞİTTİĞİ GİBİ BAŞKALARINA ULAŞTIRAN KİMSENİN ALLAH YÜZÜNÜ AĞARTSIN/AK ETSİN.”** DİYEN, KUTLU NEBİ'NİN SESİNİ DUY Kİ, O SÖZLERİ ZAYİ ETMEYESİN, SAHÂBE GİBİ RİAYET KONUSUNDA HASSASİYET GÖSTEREBİLESİN.
- **“HZ. PEYGAMBER'İN (SAS) MİRAS BIRAKTIĞI DEĞERLER EVRENSEL BİR NİTELİKTEDİR. HİÇBİR PROBLEM YOKTUR Kİ ÇÖZÜMÜ ALLAH'IN KİTABINDA, RESULÜ'NÜN SÜNNETİ'NDE OLMASIN.”** DİYEN SAHÂBE GİBİ, KUR'AN VE SÜNNET'E GÜVEN DUY Kİ, ONLARA DÖRT ELLE SARILASIN VE BAŞKA ŞEYLERE BEL BAĞLAMADAN SORUNLARINA ÇÖZÜM BULASIN.
- **“EBÛ LEHEB ÖLMEDİ, EBÛ CEHİL KITALAR DOLAŞIYOR!”** DİYEN ŞAİRİN ÇAĞRISINI DUY Kİ, O ZALİMLERİN KARŞISINDA AMMARCA, MUSABCA, ESMACA DURABİLESİN, SAHÂBE'NİN HASBİLİĞİNİ BU ÇAĞDA TEMSİL EDEBİLESİN.
- **“SAHÂBE'Yİ ANLATAN ÇOK, AMA SAHÂBE GİBİ SADAKATİ, ADALETİ, HAYÂYI, VAKARI, İSTİKAMETİ VE FEDAKÂRLIĞI ORTAYA KOYAN AZ”** DİYEN, BU SATIRLARIN YAZARINI DUY Kİ, ÖZLEMİNİ ÇEKTIĞİN O GÜZEL GÜNLERE ERİŞEBİLESİN.